

Aluminii

The background of the cover features a roll of aluminum foil, with its characteristic crinkled texture visible. A branch with pink cherry blossoms is positioned diagonally across the frame, with some flowers in sharp focus and others blurred in the background.

Časopis družbe Talum, d. d., Kidričeva, marec 2010, številka 3

**Pomlad prihaja
tudi v Talum**

Iz vsebine

4-5

6

9

10-13

14

15

16

18-19

20-21

4-5 Spremembe v Vitalu

6 Železniški promet

7-8 Inovativna dejavnost

9 Praznik žensk

10-13 Intervju

14 Aluminij piše zgodbe, Službe

15 Letovanje v sezoni 2010

16 Fotografije meseca

17 Postanki

18-19 Reportaža

20-21 Fotoreportaža

22 Upokojitve

23 Križanka

Aluminij, časopis družbe Talum
Naslov uredništva: Talum, d.d.
2325 Kidričevo, Tovarniška cesta 10,
telefon: 02 79 95 121, telefaks: 02 79 95 103,
e-pošta: darko.ferlinc@talum.si
Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov
Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica
Hrnčič, Lilijana Ditrin in Aleksandra Jelušič, članice ter
Srdan Mohorič, član
Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak
Oblikovanje: Darko Ferlinc
Avtor naslovnice: Srdan Mohorič
Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor
Tisk: Bezjak tisk, Maribor

Ali Slovenija postaja »štala«?

DARKO FERLINC

Če bi človek nenehno razmišljal o tem, kar se dogaja v Sloveniji, najbrž ne bi več mogel mirno spati. Ena sama kriza. Same afere. Še ena se ne konča, ko se že začne druga, tretja ... Pa same interpelacije. Podtikanja. Sprenevedanja. In dogajajo se Stožice in prenove. Delavci ponekod živijo tako rekoč tlačansko življenje. Kot v kakem fevdalizmu. Brez pravih plač. S prekomernim delom. Brez pravic. Samomori, bulmastifi, Ertli, prijatelji, plemeniteži ... Propadajo podjetja. Nekdaj naši paradni konji. Zdi pa se, da tako državljani kot država vse skupaj le nemočno gledamo. Vse je res ena velika »štala«.

In čeprav nam tudi v Talumu ne gre ravno dobro, se ob pogledu na tiste premražene in od gladovne stavke lačne delavce na gradbiščih lahko vsaj malo in vsaj za kratek čas pomirimo. Nam še kljub temu ne gre tako za nohte. V redu, tako razmišljanje res ni ravno nekaj posebnega. Konec koncev, zakaj bi se primerjali prav z njimi? Toda zdi se mi, da imamo v Talumu zaenkrat vsaj še možnosti. Možnosti za preživetje in nadaljevanje, za vsaj nek upajoč pogled naprej. Ni nam treba hoditi na ministrstva in ni nam treba stavkati. Vsaj zaenkrat.

Ras pa je, da nismo čisto zadovoljni. In se seveda sprašujemo, ali bo kaj takega kdaj doletelo tudi nas. Doslej smo se še vedno izvili iz vsake krize. Vedno smo našli prave rešitve. Ali bo tokrat tudi tako? Mislim, da moramo v to verjeti. Moramo, saj le tako lahko kaj naredimo. Premaknemo. In vsi se bomo morali boriti za to, da bo Talum čim bolj ostal Talum.

Reorganizacija v Talumu poteka že slabe tri mesece. Seveda rezultatov še ni in jih še nekaj časa ne bo. In ne vemo še, za koga bo bolj, za koga manj boleča. Upajmo, da za večino neboleča. Vendar so nastavki že tukaj, nekako se že kristalizira namen tega početja. Jasni se pogled na to, kaj v bistvu hočemo. Cilj pa je seveda jasen: preživeti.

Kaj o tem meni vodja skupine za reorganizacijo Taluma Marko Drobnič?

»Projekt reorganizacije podjetja, ki smo se ga lotili v letošnjem letu, je drugačen od tistih, s katerimi smo uspešno opravili v zadnjem desetletju. Razlogov za njegovo drugačnost je več, sam pa menim, da je treba izpostaviti tistega, od katerega bo v veliki meri odvisna tudi njegova uspešnost – je projekt, ki se dotika vsakega izmed nas. Osnove in smernice za novo in drugačno pot, ki mora biti in bo usmerjena navzgor, bodo postavljene, predvsem od vsakega izmed nas pa bo odvisno, kako hitro in po kakšnih stopnicah se bomo na novo pot podali. Glede na to, v kakšni branži delujemo, se zavedamo, da ni vse odvisno od nas samih, v veliki meri pač je. Če si bomo preoblikovanje vzeli za svoje in bo v njem vsak na svojem področju prepoznal možnost in priložnost za narediti nekaj več, smo že premagali prvo stopnico navzgor.

Projekt reorganizacije bo precej kompleksen in zahteven, kar terjaja premišljen in zrel pogled na prihodnji način organiziranosti v našem podjetju ter dodatnem angažiranju strokovnjakov, ki se ukvarjajo s preoblikovanjem

družb. Ti nam bodo v pomoč, drugo moramo oddelati sami. Vsak izmed nas svoj košček in vsi skupaj celoto. Samo tako lahko preživimo tudi to trenutno težko ekonomsko situacijo v naši branži in si ustvarimo osnovo za novo pot. Kot že ničkolikokrat do sedaj sem tudi tokrat prepričan, da zmoremo.«

O poteku reorganizacije bomo v našem časopisu sproti poročali.

Vsakoletna marčevska tema v Aluminiju je praznik žensk ali dan žena. Tudi tokrat ni drugače. Aleksandra je naredila izbor slovenskih žensk, ki so se ji zdele dovolj primerne za uvrstitev v prispevek. Z njenim izborom se popolnoma strinjam. Prispevek je »malo drugačen« in tudi ženske, o katerih piše, so »malo drugačne«.

Aleksandra je prispevala tudi eno izmed zgodb, ki jih piše aluminij.

Predstavlja se nam skupina, ki skrbi za železniški promet v Talumu. Spremembe nastajajo v naši hčerinski družbi Vital. Tam je vodenje prevzel Mirko Veselič. Kaj počnejo in kakšni so prvi rezultati, preberite v njihovem prispevku.

Karmen Jošt nam govori o inovacijah in inovatorjih v Talumu. Pričakujemo lahko redna poročila s tega področja.

Odličen intervju z Dragico Leskovar je pripravila Lilijana Ditrih, reportaža pa govori o »naših« korantih.

»Projekt reorganizacije podjetja, ki smo se ga lotili v letošnjem letu, je drugačen od tistih, s katerimi smo uspešno opravili v zadnjem desetletju.«

Spremembe v družbi Vital

Dejavnost podjetja Vital je tradicionalno povezana s podjetjem Talum, istočasno pa to pomeni tudi vez z življenjskimi navadami zaposlenih v podjetju ter krajanov iz širše okolice Kidričevega. Osnovna dejavnost podjetja je sedaj pretežno usmerjena v oskrbo matičnega podjetja Talum z malicami, vzporedne dejavnosti pa so nudenje gostinskih storitev v restavraciji Pan ter priprava in izvedba večjih prireditev za zunanje goste.

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Poslanstvo podjetja Vital je priprava samo naravno pripravljenih obrokov hrane za zaposlene na območju Taluma, obenem pa trženje gostinskih storitev na trgu.

Vizija podjetja Vital je ponuditi nekaj več kot zgolj uživanje ob dobri hrani in pijači. Svojim gostom ter zaposlenim v Talumu in povezanih podjetjih želimo ponuditi storitev, ki bo spodbudila njihovo prijetno počutje.

Vsi zaposleni se enkrat med svojim delovnim časom zagotovo spomnijo na nas – takrat, ko je čas za malico. A naš delovni čas se začne že prej.

MIRKO VESELIČ

Delati kot direktor gostinskega podjetja je zame poslovni in osebni izziv, obenem pa to razumem tudi kot zaupanje in odgovornost.

Svoje dosedanje 18-letne izkušnje z različnih področij delovanja, zadnja leta tudi pri vodenju nabave v Talumu, povezujem v sinergijo in s tem v poslovno korist obeh podjetij. Izhajam iz dejstva, da so zakonitosti ravnanja v

poslovnem okolju bolj kot ne enake v vseh segmentih izvajanja dejavnosti. V mislih imam predvsem obvladovanje nabavnega, proizvodno-storitvenega in prodajnega segmenta, cilja pa sta dodana vrednost in ustvarjanje dobička iz dejavnosti, kar so tudi pričakovanja in zahteve lastnika. Za uresničevanje učinkovitosti v letu 2010 in dolgoročne uspešnosti sploh smo si v podjetju Vital zastavili jasno vizijo in cilje.

Na nabavnem področju v razgovorih z dobavitelji nenehno optimiramo oskrbovalno verigo. Tako vzpostavljamo dobre nabavne pogoje za nadaljnje dobave artiklov in storitev. Pri optimizaciji drugih stroškov v podjetju smo

letos upoštevali »Michelangelovega Davida: iz marmorja je odstranil vse, kar ni bilo David ...«

Velik razpoložljiv potencial podjetja Vital so predvsem pogostitve večjih skupin ob dogodkih, kot so maturski plesi, vaje, srečanja članov klubov in društev, pa tudi drugih slavnostnih dogodkov, na primer praznovanje osebnih jubilejev in poročna slavlja. Vitalov catering je sposoben kakovostno opravljati gostinske storitve na prireditvah, ki se jih udeleži več sto obiskovalcev.

Pri gostinski dejavnosti podjetja je zelo pomemben dejavnik kadrovskega potenciala zaposlenih. Lahko bi rekli, da so zaposleni v Vitalu z vsem svojim

Kolektiv družbe Vital

znanjem, prijaznostjo in pripravljenostjo na sprejemanje novih idej, ki so naša stalnica, pravi zaklad.

ROZALIJA KNAUS

Priprave in izvedbe

V podjetju Vital je 26 zaposlenih. Skrbimo za pripravo in razdeljevanje toplih in hladnih malic v dopoldanskem, popoldanskem in nočnem času, za postrežbo gostov v restavraciji, za catering ter postrežbo na prireditvah. Skrbimo tudi za nabavo dnevno svežih živil za pripravo obrokov ter za operativno koordinacijo počitniških kapacitet za zaposlene v Talumu in njegovih hčerah.

Zakonodaja na področju prehrane zahteva, da smo vsi, ki se ukvarjamo s pripravo hrane, dolžni upoštevati postopke sistema HACCP (analiza tveganja in ugotavljanja kritičnih kontrolnih točk). To je preventivni sistem, ki omogoča prepoznavanje in oceno morebitnih prisotnih dejavnikov tveganja v živilih, ki lahko ogrožajo zdravje naših naročnikov.

V Vitalu dajemo velik poudarek naravno pripravljeni hrani. Hrana, ki jo pripravljamo, je brez konzervansov in drugih dodatkov, živila so sveža, zaloge so le dnevne. Kuhamo tako, kot so kuhale naše babice.

Vsi naši dobavitelji živil morajo ob dobavi zagotavljati varnost živil z

ustreznimi potrdili. Nabavljamo dnevno sveža živila, ki jih prav tako vsak dan sproti pripravljamo za vsako izmeno posebej (torej trikrat dnevno). Pri določenih svežih živilih je treba izredno paziti, da se zaradi varnosti živila ne pretrga hladna veriga. Za varnost živila je zelo pomembna tudi osebna higiena, higiena delovnih površin in delovnih strojev, hladilnih naprav, križanje čistih in nečistih poti. Čistoča v kuhinji ter osebna higiena in dobro zdravstveno stanje zaposlenih so med osnovnimi zapovedmi v kuhinji. S sledljivostjo dobavljenih živil in pripravljenih jedi izpolnjujemo tudi vse potrebne zakonske zahteve.

Pri pripravi malic za Talum si dolgo-ročno želimo, da bi hrano pripravljali na lokaciji jedilnice in bi jo takoj postregli. Zaposlenim bi tako lahko ponudili večjo raznolikost jedi in seveda cenejšo storitev. Kakovost hrane se precej zniža, če jo prevažamo in prestavljamo. Vsi vemo, da je hrana najboljša, če je postrežena takoj.

KRISTINA GORIČAN, SONJA HERTIŠ

V jedilnici Taluma ...

Prehrana za zaposlene ne sme biti in tudi ni prepuščena naključju. Redna prehrana na delovnem mestu je namreč eden izmed osnovnih pogojev za uspešno opravljanje dela, zato mora

biti vedno premišljeno načrtovana, kakovostna in raznolika.

Pri deljenju malice je zaposlenih šest delavcev v treh izmenah, pomagajo nam tudi kuharji, občasno pa tudi študenti. Malo pred sedmo uro zjutraj pride na delo v jedilnico prvi sodelavec, nato do osmih še štirje. Delo v naši jedilnici poteka tako, da zjutraj najprej skuhamo čaj po starem domačem receptu, potem ga nekaj nalijemo v kozarčke, drugo pa v termo posodo, tako da ga lahko naši zaposleni pri malici pijejo hladnega ali vročega. Potem si pripravimo razdeljevalno posodo in pribor ter vse drugo za nemoteno razdeljevanje malic. Iz kuhinje dobimo mesečni jedilnik, po katerem si zaposleni naročajo malico za en dan vnaprej. V kuhinji sortirajo gotove jedi v termo posode, ki so določene v skladu s sistemom HACCP. Temu sledi prevoz hrane v našo jedilnico, kjer jo iz termo posod preložimo v grelne pulte in temperiramo. Hrano preverimo in ji izmerimo temperaturo, temu pa sledi deljenje obrokov, ki jih delimo po vnaprej pripravljenih normativih. Trenutno ponujamo štiri vrste malice.

V času razdeljevanja malice vzporedno poskrbimo za pranje posode, za čiščenje delovnih površin in ločitev organskih odpadkov, ki jih kasneje odpelje podjetje BIOTERA.

Dopoldne delimo malice od devete do dvanajste ure. Med deljenjem skr-

Cilji podjetja Vital

so različni: postati želimo prepoznavni tudi zunaj sedanjih okvirjev poslovanja, s prijaznostjo in strokovnostjo želimo ohraniti tradicionalne vrednote priprave zdrave hrane, obenem pa svoje goste vedno znova prijetno presenetiti z novimi idejami.

Načrtujemo širitev gostinske ponudbe za manjše in večje skupine v restavraciji Pan in v večnamenski dvorani ter organizacijo drugih družabnih prireditev, glasbenih večerov ter kulturnega dogajanja v Kidričevem.

bimo, da ohranjamo jedi na ustrezni temperaturi. Zaposleni pridejo do razdeljevalnega pulta, kjer jim postrežemo malico, ki so jo naročili prejšnji dan. Na koncu delilnega mesta sta še sok in čaj. K vsakemu obroku sodi še kruh (dvojček).

Dopoldan razdelimo okrog 600 malic, potem trije sodelavci odidejo domov, dva pa ostaneta in pospravita ter pripravita vse za popoldansko malico. Ta traja uro in pol. Po razdeljeni popoldanski malici pa prav tako pripravimo vse potrebno za nemoteno razdeljevanje nočne malice, ki prav tako poteka uro in pol. Malice v popoldanski in nočni izmeni razdeljuje ena delavka.

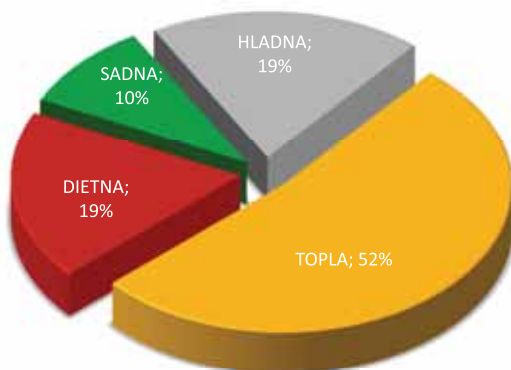
Tako je pri nas vsak dan in vse dni v letu, le da je med vikendi vse v manjšem obsegu.

Naročanje malic (plan)

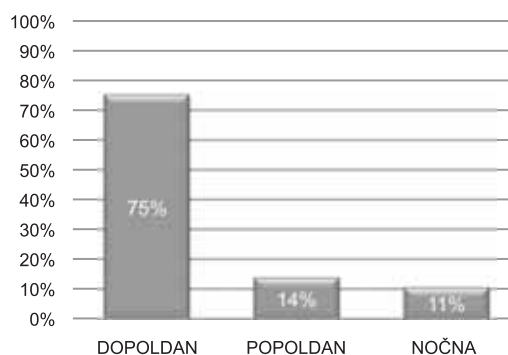
Da bi lažje planirali pripravo malic in poenostavili postopek naročanja (prek spletnega portala ali terminala na delilni liniji), pripravljamo informacijski sistem za planiranje in naročanje malic. Sistem bo omogočal tudi spremljanje realizacije malic (datum, SM, zaposleni, vrsta malice ...) oziroma vseh pripadajočih pregledov in analiz za nadaljnjo uporabo (FRS – obračun malic).

Sklepna misel

Najboljši način, da predvidiš svojo prihodnost, je, da si jo ustvariš sam! (Stephen Covey)^x

Struktura obrokov malic

Delež malic po izmenah

Vzdrževanje komunalne infrastrukture

MIRAN LIPOVAC

FOTO: SRDAN MOHORIČ

DE Promet sestavljata dve organizaciji: Cestni promet in Vzdrževanje komunalne infrastrukture. Slednja je nastala z združevanjem transportne skupine, skupine za vzdrževanje železniških tirov, skupine za vzdrževanje cest in kanalizacije ter skupine za premik železniških vozil po tirih. Specifika dela posamezne skupine, prilagodljivost naročnikom in organiziranost za boljšo izkoriščenost delovnega časa ter zniževanje stroškov so narekovali združitev teh skupin v smislu univerzalnosti na področju vzdrževanja komunalne infrastrukture. Danes lahko ugotovimo, da je bila takratna odločitev oziroma strategija pravilna, saj rezultati našega dela kažejo, da vsa potrebna dela na tem področju kljub znatnemu zmanjšanju števila delavcev opravljamo dobro, v potrebnem obsegu in z neprimerno nižjimi stroški kot nekoč. Mirno lahko zapišemo, da smo popolnoma primerljivi s specializiranimi ponudniki podobnih storitev na tržišču, seveda pa je naša velika prednost ravno zaradi takšne organiziranosti v neprimerno krajših odzivnih časih, kot jih ponuja trg. Da smo prišli do zelenega stanja (beri: univerzalnosti), je bilo potrebne veliko dodatnega usposabljanja naših delavcev na različnih področjih. Kot zanimivost naj povem, da imajo nekateri naši delavci kljub nižji osnovni izobrazbi kar sedem ali osem dodatnih funkcionalnih znanj (voznik traktorja, viličarja, čelnega nakladalnika, tovornega vozila, dvopotnega vozila, opravljen izpit za kompresorista, za delo z motorno žago, prevoz nevarnih snovi in kemikalij ...). Široka paleta dodatnih funkcionalnih znanj pa zahteva spremljanje sprememb v za-

konodaji, zato se delavci nenehno dodatno usposabljaajo; usposabljanja vodijo naši, Talumovi strokovnjaki ali tudi zunanji predavatelji.

Dela, ki jih opravljajo delavci OE Vzdrževanje komunalne infrastrukture, lahko razdelimo na naslednje sklope:

- vzdrževanje železniških tirov in kretnic

Sem spadajo vsa vzdrževalna dela na progi: zamenjava dotrajanih železniških pragov, popravila in zamenja-

va signalizacije ter veznega drogovja, kontrola in popravila stikov, višinska in smerna regulacija tirov, merjenje kretnic, ureditev profila proge, ureditev zgornjega ustroja proge ... V Talumu imamo še okoli 10 km aktivnih železniških tirov.

- premikalna skupina

Skupina dostavlja in odvažja železniška vozila s pomočjo lokomotive in dvopotnih vozil. V zadnjem času opravljamo premike samo še z

dvopotnimi vozili (s traktorjema New Holland TM 120 in Torpedo Deutz 75). Zaradi manjše dobave surovin po železnici predstavlja najobsežnejši transport glinica, ki jo letos dobivamo iz Novega Zbornika (BIH). Delavci razkladajo cisterne z glinico in jo nalagajo v 4- ali 10-tisočtonski silos. Dostavljamo in odvažamo tudi železniška vozila za podjetji Silkem in Saubermacher.

- vzdrževanje kanalizacije

Kanalizacijsko omrežje vzdržujemo na območju Taluma (približno 14 km), pregledujemo in nadziramo pa ga vse do Ptuja oziroma do razbremenilnika (pred izlivom v potok Studenčnica). H kanalizaciji v Talumu spadajo tudi mehanska čistilna naprava (usedalnik), 41 lovilcev olj, trije ponikovalniki meteornih vod ter novozgrajeni sistem fekalne kanalizacije, ki se konča na čistilni napravi v Apačah. Kanalizacijo izpiramo in odmašujemo z lastnim vozilom za čiščenje kanalizacij (kanaljet).

- vzdrževanje cest, platojev in parkirišč

To delo zajema vsa vzdrževalna dela v poletnih mesecih: krpanje cestišč, popravilo in zamenjavo robnikov, ureditev prometne signalizacije s talnimi označbami, ročno in strojno pometanje. Pozimi opravljamo vsa dela s pomočjo petih plužnih enot, enega odmetalnika snega in dveh posipalnikov peska in soli.

- transportne storitve

Sem spadajo razna dela drugih naročnikov (DE), prevozi s traktorjem in prikolico, pomoč pri razkladanju

Premik cistern

Cisterne za glinico

in nakladanju surovin in materialov, pomoč pri prestavitvi inventarja, zamenjavi računalniške opreme ...

- ravnanje z odpadki

To delo zajema kontrolo ekoloških otokov, odvoz odpadkov z ekoloških otokov do sortirnice ali do pooblaščenega prevzemnika, prevoz nevarnih odpadkov od posamezne DE do pooblaščenega prevzemnika, sprejemanje in sortiranje materialov na območju sortirnice, stiskanje odpadkov v stiskalnici, vodenje dokumentacije o vrsti, mestu nastanka, količini in predaji pooblaščenemu

prevzemniku v sistemu Baan.

S ponosom lahko povemo, da smo pri sortiranju odpadnih materialov sodelovali od samega začetka, torej že pri pripravi projekta zbiranja, sortiranja, odvoza, dodatnega presortiranja in predaje vseh vrst odpadkov pooblaščenim podjetjem. Pravilno usmeritev na tem področju potrjujejo predvsem pohvale zunanjih sodelavcev in obiskovalcev o načinu in organiziranosti ravnanja z odpadki, hkrati pa nas obvezujejo, da nadaljujemo še bolj intenzivno, da bi nekoč lahko dosegli želene rezultate. Ob tej priliki bi se rad zahvalil vsem

sodelavcem DE Promet in vsem drugim DE, saj brez skupnih moči, podobnega razmišljanja in ozaveščenosti vseh delavcev Taluma teh rezultatov ne bi bilo mogoče doseči.

Ob vsem tem pa se pojavljamo tudi kot servis pri najrazličnejših projektih, ki potekajo na območju Taluma, pomagamo pri hčerinskih podjetjih (predvsem v Revitalu) ter opravljamo nadzor nad zaprtimi odlagališči nenevarnih oziroma inertnih odpadkov. Raznolikost dela, prilagodljivost naročnikom naših storitev in odvisnost od vremenskih pojavov narekujejo

organiziranost opravljanja storitev z začetkom delovnega časa ob najrazličnejših terminih (ponoči, ob nedeljah, praznikih), čeprav prihajajo naši delavci iz bližnje in daljne okolice Taluma (Žetale, Hum pri Ormožu ...). Razloge za uspešnost skupine za vzdrževanje komunalne infrastrukture kljub njeni majhnosti (skupina šteje 16 delavcev od nekoč 50) je treba poiskati v njeni prilagodljivosti, dobrih medsebojnih odnosih ter v spoznanju, da to, kar zmorejo drugi (tržišče), ob enakih možnostih *zlahka* zmoremo tudi mi.^x

INOVATIVNA DEJAVNOST

Koristne ideje imamo vsi

Tudi vas dnevno prešinejo ideje, kako bi lahko izboljšali svoje neposredno delovno okolje, odpravili moteče dejavnike, ki negativno vplivajo na produktivnost, kakovost, varnost in podobno, in ne veste, kako jih predstaviti?

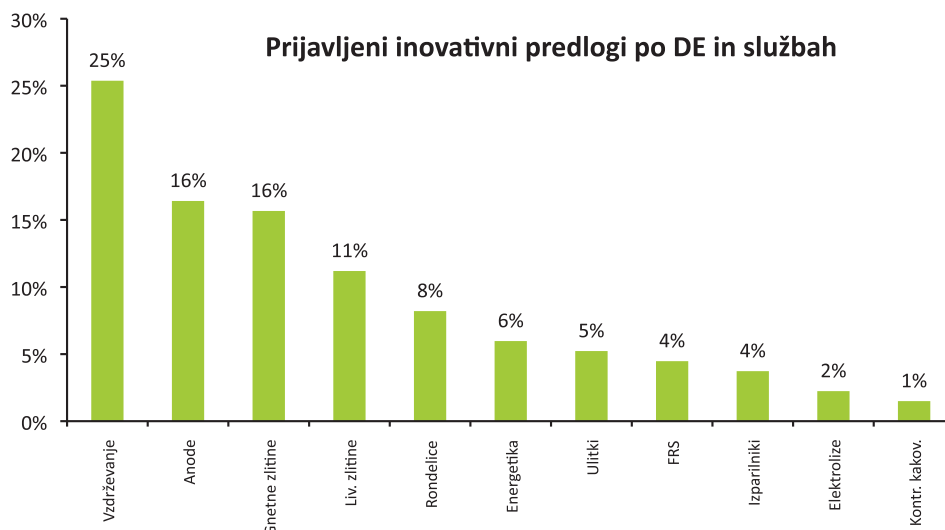
MAG. KARMEN JOŠT
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Pred pol leta (15. septembra 2009) je začelo poenoteno spremljanje, ocenjevanje in nagrajevanje množične inovativne dejavnosti v Talumu. V tem obdobju smo zbrali 133 inovativnih predlogov, od tega 116 koristnih predlogov in 11 tehničnih izboljšav, 6

predlogov pa smo zavrnili. Predloge je poslalo 90 inovatorjev. Večino inovacij so podali zaposleni iz delovnih enot. Največ inovacij, skupno kar 8, je predlagal Janez Vogrinec, zaposlen v DE Anode od leta 1988. Inovacijo z največjo gospodarsko koristjo, ki pre-

sega 30.000 evrov, je podal Branko Krošl, zaposlen v DE Vzdrževanje od leta 1984. Skupna gospodarska korist vseh prijavljenih tehničnih izboljšav, ki jih je mogoče izračunati, presega 90.000 evrov. K temu znesku je treba prišteti še vrednosti vseh inovacij, ki

jih ni možno finančno ovrednotiti, vendar pomenijo izboljšanje delovanja strojev in naprav, velik prispevek k varnosti zaposlenih in boljšim delovnim razmeram ter čistejšemu okolju.

Branko Krošl

Janez Vogrinec

Nekaj ugotovitev:

- pri prijavljanju predlogov je sodelovalo dobrih 10 odstotkov oziroma 90 zaposlenih, prihranek na zaposlenega pa znaša nekaj več kot 100 evrov;
- največje število izboljšav je bilo prijavljenih v DE Vzdrževanje, in sicer 33;
- največ predlogov na zaposlenega je bilo prijavljenih v DE Anode, v povprečju en predlog na zaposlenega;
- največ zaposlenih je sodelovalo v DE Gnetne zlitine, in sicer 23 odstotkov; v tej DE je bilo izplačanih tudi največ nagrad po novem pravilniku (OP 40.502 Obvladovanje inovativne dejavnosti);
- največ že realiziranih koristnih predlogov je v DE Livarske zlitine (12) in DE Rondelice (11).

Inovativnost je postala v Talumu strateška usmeritev in želimo si, da bi postala vrednota vseh zaposlenih v vseh delovnih okoljih. Tudi v prihod-

nje bomo vlagali v spodbujanje inovativnosti zaposlenih in inovativne kulture ter čim krajši čas za uvajanje izboljšav v delovne in poslovne procese.

V nadaljevanju pa na kratko predstavljamo oba omenjena inovatorja.

Janez Vogrinec je vodja izmene v DE Anode in inovator z največjim številom inovativnih predlogov, ki se nanašajo predvsem na izboljšanje neposrednega delovnega okolja, postopkov in organizacije dela.

»Z uvedbo inovativne dejavnosti imamo vsi zaposleni možnost, da prispevamo svoj delež. Vendar se je tega treba zavedati. Pri podajanju inovativnega oziroma koristnega predloga lahko prispevamo svoj delež k izboljšanju delovnega okolja, kakovosti proizvodnje ali izdelka, k prihranku energije, čistejšemu okolju, boljši organizaciji dela ali večji varnosti pri delu. Pred uvedbo tega sistema sem podal že nekaj predlogov,

»Inovativnost je postala v Talumu strateška usmeritev in želimo si, da bi postala vrednota vseh zaposlenih v vseh delovnih okoljih.«

leta 2008 sem jih zabeležil 12. Kot vodja izmene imam to prednost, da imam večji pregled nad proizvodnjo in pri spremljanju poteka proizvodnje lažje opazim nekatere stvari, ki se lahko izboljšajo, nam olajšajo delo ali ga naredijo varnejšega. Pri tem nikoli ne razmišljam, kaj imam sam od tega, ali da bi tekmoval, koliko predlogov moram dati. Ideja se porodi, ko opazuješ delo, naprave, okolje, in ko jo imam v glavi, jo pretuhtam, po potrebi tudi predebatiram in kasneje zapišem. Imeti moraš le interes. V tem iščem dodatno motivacijo, istočasno pa mi je v zadovoljstvo, da lahko tudi na tak način prispevam svoj delež v naši DE. Ljudje smo neizčrpen vir idej, le nekdo ti mora prisluhniti in ti dati možnost prenesti idejo naprej. Pri tem je treba spremeniti miselnost. Ubadati se z mislijo, da se bodo tvojemu predlogu smejali ali da bo neizvedljiv in neupravičen, je brez pomena. Vsak predlog, pa naj bo to na primer premestitev luči ali stikala ali namestitev dodatne police, je predlog, ki pove, da nekdo razmišlja, da bi bilo drugače bolje.«

Branko Krošl iz DE Vzdrževanje opravlja delo vzdrževalca v livarnah. S svojim inovativnim predlogom je izboljšal delovanje proizvodne opreme in znižal stroške materiala za vzdrževanje te opreme.

»Mi vzdrževalci običajno nastopimo, ko se v proizvodnji pojavijo težave. Zato smo velikokrat prisiljeni razmišljati, kako napako odpraviti, pa tudi iskati nove rešitve, posebej če se napaka ponavlja. Ena takšnih so bile nenehne intervencije na SIR-filtru, kjer sem predlagal dvojno tesnjenje na spoju. Danes se je zaradi tega znižalo število intervencij, zato je potrebnega manj vzdrževanja, manjši so stroški za material, posledično pa je seveda tudi manj zastojev v proizvodnji.

Mislim, da nas k podajanju predlogov najbolj spodbujajo denarne nagrade, seveda pa tudi želja, da bi izboljšali delovne razmere, si olajšali delo in seveda znižali stroške proizvodnje. Na podoben način razmišlja veliko mojih sodelavcev, in ker tudi vzdrževalci pomembno vplivamo na proizvodnjo, je priložnosti za izboljševanje še veliko.«X

Dan žena nista srčkasta bombonjera in šopek rož

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Za razliko od komercialnega materinskega dneva, ki je zadnja pridobitev kapitalizma, je dan žena praznik s težo, ki pa ga žal veliko sodobnih žensk opušča ali pa povsem narobe razume. Pričakujejo šopek rož in bombonjero, v resnici pa bi jim morali podariti biografijo Clare Zetkin. Prav ta »vražja babnica« ima zasluge za zametke ženske enakopravnosti, na kateri sodobne ženske gradimo svojo ekonomsko, politično in socialno emancipacijo.

Clara pa ni edina »vražja babnica«, ki je imela dovolj poguma, da stopi v ospredje in zagovarja svoja prepričanja, ob tem pa tvega, da doživi družbeni linč. Vsako obdobje premore nekaj izjemnih žensk, ki s svojim pronicljivim umom, kritičnim pogledom na

svet in pogumnimi dejanji, pomešanimi s humanostjo, spreminjajo svet na bolje. Prav je, da se vsaj ob dnevu žena spomnimo nanje in jim namenimo poklon v obliki besed, ki jih zapisujem. Za vas sem tokrat izbrala šopek slovenskih »vražjih žensk«. Izbira ni bila lahka.

Pa začnimo pri klovnesi, katere poslanstvo je nasmeh, ki ga dan za dnem nesebično podarja bolnim otrokom slovenskih bolnišnic. Govorimo o Evi Škofič Maurer ali gospodični nasmeh. Eva je ženska, ki si je drznila biti drugačna in je izbrala poklic, ki je za naš prostor nevsakdanji. Klovnovski rdeči nos je uporabila za dobrodelnost in danes pod njenim okriljem deluje cela kopica klovnov zdravnikov z rdečimi noski, ki prinaša-

jo veselje in upanje bolnim otrokom. Lahko bi rekli, da je Eva ambasadorica nasmeha.

Nadaljujmo pri doktorici Mojci Senčar ali gospe upanje. Mojca Senčar je prebolela raka, zato se zaveda, koliko trpljenja je ujetega v boju proti tej bolezni, s katero se žal bojuje vedno več žensk. S svojim pozitivnim pristopom in neuničljivo energijo v okviru združenja Europa Donna danes nesebično pomaga bolnicam, obolelim za rakom na dojki, in ozavešča zdrave ženske o možnosti obolenja. Že od malih nog je sanjala o poslanstvu zdravnice in kar 36 let je delala na onkološkem inštitutu. Mojca za marsikatero žensko predstavlja upanje in uteho.

Nadaljujmo pri Svetlani Makarovič, ki je utelešenje provokativnosti in ženske emancipacije. Težko bi zapisali vse talente, ki jih je s pomočjo umetnosti podarila svetu. Svetlana je drzna esejistka, ilustratorica, pesnica, pisateljica za mladino in odrasle, glasbenica ... To je samo nekaj vlog, ki jih je odigrala. Predvsem pa je ženska brez dlake na jeziku in s kritičnim pogledom na svet. Gospa danes šteje 70 let, a je lahko vzor vsaki ženski.

Ko govorimo o drznih ženskah, ne smemo mimo socialne in kulturne antropologinje Vesne Vuk Godina, ki se ukvarja z življenjem človeka v preteklosti in sedanjosti. Mnogi pravijo, da je pogovor z njo terapevtski. S svojimi kritičnimi izjavami je bila že večkrat trn v peti sodobne javnosti. V

nekem intervjuju je dejala, da od vseh marčevskih praznikov praznuje le dan žena, saj jo ta dan simbolično spominja na trpljenje in zatiranje žensk v preteklosti. Ta dan ima zanj težo in simboliko, za razliko od materinskega dneva, ki je stranski produkt kapitalizma. S svojim znanjem spreminja naš pogled na svet. Pravkar poteka še ena izmed njenih premnogih delavnic, predavanj in seminarjev, kjer je v ospredju ženska.

V teh dneh so časopisi polni hvalospesov o Petri Matos, vodji največjega okoljskega projekta v zgodovini Slovenije z naslovom »Očistimo Slovenijo v enem dnevu«. Lahko bi rekli, da je gospa Matosova preroditeljica ekologije v Sloveniji, saj bo naš svet po 17. aprilu, ko je zapovedana omenjena akcija, čistejši in prijetnejši za življenje.

Kdo je torej sodobna »vražja babnica«? To ni ženska, ki zaradi promocije in osebnih ciljev objadra svet ali naredi kaj izjemnega, da se o tej stvari potem na veliko piše. Pravkar smo govorili o ženskah, ki so zaradi svoje življenjske zgodbe ali globoke osebne izkušnje sklenile, da se bodo dale v celoti in nesebično za skupno dobrobit družbe. Pobuda za dan, posvečen ženskam, je stara natanko 100 let in dolžnost nas žensk je, da jo negujemo. Vsaka po svoje smo izjemne in vsaka zase bije svoje bitke, zato si zaslužimo biti cenjene, enakopravne in sprejete. Bodimo ponosne na svojo ženskost.

Živel osmi marec!x

Mama nas je učila, da si moramo med seboj pomagati

LILIJANA DITRIH
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Dragičine delovne kariere v tem intervjuju ne bomo predstavljali, saj je o svojem delu veliko povedala v prejšnji številki Aluminija, ko smo predstavili novi Svet delavcev. Bolj smo se osredotočili na njeno delo v sindikatu in svetu delavcev. A za začetek vseeno nekaj kratkih vprašanj v zvezi z delom.

Pravijo, da se beseda laž stopnjuje na naslednji način: laž, večja laž, statistika. Pri tvojem delu je veliko statističnih analiz. Kako gledaš na uporabno vrednost statistike kot stroke?

Prvo in edino dejstvo je, da brez statistike ne bi imeli na razpolago pravih nobenih informacij. Statistika je prisotna na vseh področjih, v zdravstvu, gospodarstvu, kmetijstvu, demografiji in tako naprej. O čem bi se sicer ljudje pogovarjali, če ne bi bilo statistike? Vsak dan nas mediji obveščajo o vseh mogočih stvareh, ki so plod zbranih podatkov v družbi ali na terenu. Vidiš, to je zame statistika, še kako potrebna veja stroke. Če je vse res, pa je drugo vprašanje.

Ali nisi nikoli imela želje, da delo v Planu in analizah zamenjaš za kakšno drugo? Si pridobiš višjo stopnjo izobrazbe?

V prejšnji številki Aluminijske sem napisala, da že 30 let delam v Planu in analizah, kjer ves čas planiramo, in tega, da bom ostala tako dolgo v tem oddelku in v Talumu sploh, nisem planirala.

Bila sem vpisana na višjo komercialno šolo, a je nikoli nisem končala; vmes sem se zaljubila, poročila, zgradila dom, rodila hčer in dala prednost drugim stvarem kot šolanju.

Plan in analize je popolnoma »ženska služba«. Na začetku ni bilo tako. Je za to kriva narava dela ali splet okoliščin? Kako to vpliva na odnose, na klimo pri delu?

»Ko sem prišla v TGA, sem se počutila varno in zaščiteno /.../ Takrat sem res čutila, da zaposleni držimo skupaj.«

Da smo v Planu in analizah ostale same ženske, je bolj splet okoliščin kot narava dela, ker so tudi moški lahko dobri planerji. Nekaj časa je bil z nami Goran in smo se dobro razumeli. Jaz osebno se dobro razumem tako s sodelavkami kot s šefico. Da pa imajo ženske svoje muhe in je treba »iti čez to«, pa mi je že zdavnaj jasno. V pisarni sem skupaj z Vero in se odlično ujemava, čeprav jaz dosti več govorim, Vera pa bolj posluša in se strinja.

Večji spremembi in izziva pri delu sta ti verjetno predstavljala delo pri uvajanju BAAN-a in pri lastninskih nakaznicah, ko smo premalo izplačane plače »spremenili« v lastninske deleže. Lahko kaj rečeš o tem? In kaj je tisto, kar ti pri delu sedaj predstavlja izziv?

Pri lastninskih nakaznicah so me povabili zraven na popisovanje, ker sem bila leta 1981 tudi pri popisu prebivalstva (od tam informacija). To je bilo zelo zanimivo delo, saj je bilo treba najprej vsem zaposlenim razložiti pomen lastniških deležev, poiskati vse delavce po tovarni (takrat sem obiskala res skoraj vsak kotiček tovarne), pravilno in pravočasno oddati vse izpolnjene nakaznice.

Kar pa se tiče BAAN-a, je bilo prav tako zanimivo in drugače kot prej pri Tritonu, ampak jaz se računalnika za razliko od nekaterih ne bojim in to me je vedno reševalo, da sem hitro dojela vse novosti. Še danes se učim novih programov (vodim namreč tudi prisotnost zaposlenih) in prav sedaj smo končale novi RIS-4i. Rada imam novosti, to pa je tudi res.

Dandanes mnogi radi govorijo in pišejo o krizi vrednot. Kako jo čutiš? Katere vrednote so po tvoje zaznamovale TGA oziroma Talum v preteklosti in katere sedaj bolj prihajajo na plan?

Ko sem prišla v TGA, sem se počutila varno in zaščiteno, in kljub temu da nas je bilo zaposlenih veliko več kot danes, smo branili in ščitili drug drugega, če je bilo kaj narobe, in pohvalili, ko je bilo to potrebno. Takrat sem res čutila, da zaposleni držimo skupaj.

Danes pa ravno tega ni več, vsak je sam, sam se poteguješ za boljše delovno mesto, za boljše plačilo, boljšo oceno, boljši standard. Ampak vsi nimamo enakih možnosti, vsi se ne najdemo enako, zato je enim dosti

lepše kot drugim. Ker nihče več ne gleda na drugega sodelavca, ampak vsak samo še nase. To pa zame še zdaleč ni prav.

Pravijo, da kdor ni revolucionar pri dvajsetih, nima srca, kdor pa ni konservativen pri tridesetih, nima pameti. Ti si vseskozi družbeno angažirana (več kot 20 let v različnih oblikah sindikalnega dela), medtem ko se marsikdo briga samo sam zase. Ali te še nista minili vnema in skrb za sočloveka, sodelavca?

Izhajam iz številne družine, bilo nas je šest otrok, zaposlen je bil samo oče (tu, v TGA), mama pa je bila gospodinja ali, bolj rečeno, bila je naša vzgojiteljica, učiteljica, zdravnica in prijateljica. In mama nas je učila, da si

»Vsem članom je jasno, da moči odločanja nimamo, lahko pa s koristnimi nasveti pripomoremo h kakšni boljši odločitvi Uprave in k boljši ureditvi na posameznih delovnih področjih.«

Aluminijske, številka 3, marec 2010

vprašanja o poslovanju v tovarni, kar pomeni, da delavcem še zdaleč ni vseeno, kaj se z nami godi sedaj in kaj bo v prihodnje.

»Bolj pomembno je, da sindikat skrbi za nova delovna mesta, za boljše delovne razmere, bolj zdrav način dela, boljše pogoje za upokožitev, več zdravstvenih pomoči bolnim.«

Svet delavcev sodeluje pri upravljanju podjetja, prave moči odločanja pa nima, saj je samo posvetovalni organ. Kako gledaš na njegovo učinkovitost, uspešnost?

Vsem članom je jasno, da moči odločanja nimamo, lahko pa s koristnimi nasveti pripomoremo h kakšni boljši odločitvi Uprave in k boljši ureditvi na posameznih delovnih področjih.

Da je koristno biti član sveta delavcev, so napisali v prejšnji številki skoraj vsi novi člani, že zato, da dobiš informacije iz prve roke, da pa lahko tudi sam kaj vprašaš, je pa še boljše. V tem vidim našo uspešnost.

Strukturo sveta delavcev v večini narekuje sindikat. Ali ne gre včasih za poskuse, da bi se vloge in naloge pomešale? Ali gre za rivalstvo med obema?

Res je najlažje priti na kandidatno listo za člana, če te predlaga sindikat, drugače si moraš sam priskrbeti 50 podpisov od sodelavcev, zato mislim, da o kakšnem rivalstvu ni govora. Da se včasih naša vloga prevesi v vlogo sindikalistov, je pa res, ker vse prevečkrat mi vprašujemo, kaj bo z našimi plačili.

Dotakniva se še dela sindikata v podjetju. Včasih je skrbel za ozimnico, šport, letovanja, danes ima več »socialnih« nalog. Kako se je spreminjala narava dela?

Socialni položaj delavcev se je v vseh letih toliko izboljšal, da si ne kupujemo več ozimnice v tovarni (prevelika ponudba v trgovinah), ampak zame ozimnica ni bistvo socialne naloge. Bolj pomembno je, da sindikat skrbi za nova delovna mesta, za boljše delovne razmere, bolj zdrav način dela, boljše pogoje za upokožitev, več zdravstvenih pomoči bolnim.

Vprašanje je, ali »lahko ugrizneš roko, ki te hrani«, oziroma ali je

sedanja organiziranost sindikatov v podjetjih primerna glede na družbenoekonomske razmere.

To absolutno ni pravilno organizirano. Mislim, da bi moral biti predsednik sindikata oziroma funkcionar zunanji sodelavec, ki ga sindikalna organizacija plačuje, da pomaga delavcem v tovarni pri njihovih pravicah. Dokler bo naš predsednik sindikata na naši plačilni listi, ne more od predsednika uprave pričakovati, da se bo ta strinjal z njim, ko organizira stavko ali kaj podobnega ...

Sindikati znajo povedati predvsem, PROTI čemu so (zdravstvena, pokojninska reforma, reforma trga dela), zelo redko pa povedo, ZA kaj so in KAKO bodo tudi sami prispevali k izboljšanju gospodarskega stanja v državi. So za socialni dialog, ko jim to ustreza, ko pa ne, težko sklepajo kompromise. Kakšno je tvoje mnenje?

Bo kar držalo, mislim pa, da bi tudi v sindikat (tu mislim na ZSSS) lahko prišli novi, mlajši funkcionarji, ki vidi jo kakšno stvar drugače, mogoče dajo vrednost še čemu drugemu, ne samo denarju.

Sindikati se vrtijo predvsem okrog vprašanja plač. Panožne kolektivne pogodbe se ravna po najmanj in ne najbolj uspešnih podjetjih v panogi. Ali ne gre tu za lažno solidarnost in potuho lastnikom?

Panožna kolektivna pogodba bi po moje morala biti zasnovana bolje od Splošne kolektivne pogodbe, saj gre tukaj že za čisto določeno proizvodno dejavnost. In res je, če je osnova nas-

tavljena na minimalno, potem so na boljšem tisti lastniki podjetij, ki imajo večje dobičke, a jih svojim delavcem ne dajo, ker jim ni treba.

Po raziskavah naj bi bili slovenski delavci med najbolj obremenjenimi, z največjim porastom obsega dela v Evropi – največja intenzivnost dela. Kako gledaš na to? Je to posledica krutega kapitalizma ali tudi naše neprilagodljivosti na spremembe na trgu dela?

Ne vem, ali smo mi, Slovenci, res najbolj obremenjeni na delovnem mestu, vsaj za Talum tega ne morem trditi. Da se je povečala intenzivnost dela, pa je posledica boljše tehnične usposobljenosti strojev in naprav. Poglejte, koliko imamo samo računalnikov in drugih pripomočkov (tudi robote) na delovnih mestih. Da pa je vse bolj čutiti kapitalistični način delovanja, pa se strinjam. Delavec naj samo dela, ker delo mora biti dobro opravljeno, da bomo te rezultate dela dobro prodali, pri plačilu za delo pa delavec ne odloča. Tu pa odloča samo lastnik.

»Vsakič, ko prebiram prošnje za pomoč, sem zelo žalostna, ker še danes, v tem modernem času, nekateri živijo na robu preživetja iz dneva v dan in temu ni videti konca.«

moramo med seboj pomagati kot bratje in sestre in pomagati tudi drugim, ki so v nemoči. Torej imam to že v krvi in mislim, da se tega ne da naučiti, če ti je mar za koga ali ne. Še danes mi ni vseeno, če se komu godi krivica, in še vedno mislim, da mu moram pomagati.

Svet delavcev smo izvolili novembra 1993 in januarja 1994 si postala prva predsednica sveta delavcev. Sedaj v njem deluješ kot podpredsednica. To je tvoj četrti mandat. Kako gledaš na delo tistega prvega sveta delavcev? Kako se je delo spreminjalo?

Takrat sem res orala ledino v svetu delavcev, komaj smo spoznavali statut sveta, pisali poslovnik o njegovem delu in se srečevali z mnogimi novimi izrazi: delniška družba, nadzorni svet družbe, skupščina v podjetju, zakaj jih ustanovljamo, čemu služijo, komu so odgovorni.

Danes je lažje biti član sveta delavcev, točno vemo, kakšno je naše delo in ni več toliko novosti v gospodarskih družbah.

So se spremenile pristojnosti, se je izboljšala usposobljenost članov sveta?

Pristojnosti se niso dosti spremenile, ker nam tega ne dopušča statut o delovanju, ki je ostal skoraj enak v vsem tem času, izboljšala pa se je usposobljenost članov sveta. Na vsaki seji se pojavljajo vedno nova in zanimiva

več. Zdi se mi, da je to najhujše, kar se ti lahko zgodi na delovnem mestu, ker ti to vzame vso voljo in veselje do dela in se samo še bojiš hoditi v službo, kar pa se najprej pozna pri zdravju.

V Talumu si predsednica komisije za izboljšanje zdravja pri sindikatu. S katerimi problemi se največ srečujete in kako jih poskušate reševati?

Največkrat se sestanemo, ko imajo delavci hujše zdravstvene težave. V zadnjih letih je tudi pri nas vse več bolezni raka in takrat delavec potrebuje več nege, več zdravilnih dodatkov, včasih tudi rehabilitacijskih pripomočkov. Takrat pomagamo z denarjem, kolikor lahko.

Si tudi predsednica komisije za dodeljevanje socialnih pomoči na ravni občinske organizacije ZSSS Ptuj. So stiske delavcev velike? Kako jih pomagata lajšati?

Ja, na ravni občine so stiske še dosti večje kot pri nas. Ker komisija pokriva vsa področja dejavnosti, se tam največkrat srečujemo z delavci gradbenih organizacij, ki so že dalj časa v krizi, pa z delavci, ki so zaposleni pri zasebnih lastnikih, ti pa kar pozabijo, da je treba delavce tudi plačati. Tudi tam v prvi vrsti dodeljujemo pomoč bolnim in tistim, ki so ostali brez dela, pa imajo več šoloobveznih otrok. Včasih jim plačamo položnice ali pa avtobusni prevoz v šolo, pa kakšno knjigo za šolarje ali pa jim dodelimo bon za nakup živil.

Vsakič, ko prebiram prošnje za pomoč, sem zelo žalostna, ker še danes, v tem modernem času, nekateri živijo na robu preživetja iz dneva v dan in temu ni videti konca.

30 let dela v enem podjetju je dolga doba. Nam lahko poveš kakšno zgodbo, dogodek, ki se ti je vtisnil v spomin v dobrem ali slabem?

Vedno sem rada hodila v službo, še bolj pred leti, ko nas je bilo v Službi za plan tudi do deset zaposlenih in se je dogajalo veliko zanimivega. Še danes se nasmejim, ko se spomnim sodelavke, ki je prepisovala rokopis šefice in

je narobe napisala zunanji naslovnik. Ker pa je predsednik uprave podpisoval zunanjo pošto, ji je rekel, da tega človeka ne pozna. Ko je šefica videla, da je sodelavka napisala Čvelin Makster (namesto Evelin Makoter), se je kotalila po mizi, tako se je smejala. Mi vsi pa z njo. In ta dogodek je ostal tema smeha še dolga leta.

Pomen dneva žena. Je še praznik ali je samo ostanek nekih prejšnjih časov?

Rada sem ženska, čeprav moramo opraviti večino gospodinjanskega dela same in držimo pokonci tri vogale hise. Mislim, da se je z leti veliko spremenilo, da ženske pridobivamo veljavo, da bo še bolje, da bo še večja enakopravnost med spoloma. Upam, da bo dan žena ostal, da nas vsaj enkrat v letu moški res spoštujejo.

Letos boš stara 50 let. Te to obremenjuje?

Ne, z leti se sploh ne obremenjujem. Počutim se dobro, zdravje mi dobro služi, rada se zabavam, če je prilika, še vedno preplešem vso noč, rada kaj dobrega pojem in tudi spijem in nikoli mi ni žal za dnevom, ki ga prelenarim s knjigo v roki. Letos bom lahko povrnila gostoljubje vsem mojim prijateljem in sorodnikom, ki so me povabili na njihovo praznovanje abrahama. In teh je bilo v zadnjih petih letih kar 15. To pa pomeni, da sem še vedno mlajša od njih. Ha-ha.

Povedali so mi, da si bila včasih »zagreta« motoristka. Kako se sedaj sproščaš, porabljaš adrenalin?

Rada sem se vozila z motorjem, če je bil šofer moj mož. On je zelo previdno in dobro vozil. Ogromno krajev v Sloveniji sva videla, ko sva potovala z motorjem, ki jih drugače zagotovo ne bi. Da smo doma kupili motorje, je bila kriva hči Maja, ki si je že od malega želela, da bi vozila svoj motor. Kot študentka je tako dolgo stregla po lokalih, da si je zaslužila denar zanj. Sedaj že komaj čakam, da bo spet toplo, da posije sonce, da grem na vrt med svoje rožice, pa na kolo za zdravo telo.x

Po rezultatih raziskave Inštituta za medicino dela, prometa in športa naj bi v zadnjih petih letih šikaniranje (mobing) izkusilo kar 20 odstotkov slovenskih delavcev. Kaj meniš ti? So mogoče razne oblike šikaniranja prisotne tudi v Talumu?

Če so, kako se v največji meri kažejo in kako ukrepa sindikat? Za konkretne primere šikaniranja v Talumu še nisem slišala in ne vem, ali je sindikat že moral kje ukrepati (bom vprašala predsednika), slišim in berem pa, da je tega v podjetjih vse

FULDAMOBIL – »trikolesna konzerva«

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO:

[HTTP://FARM3.STATIC.FLICKR.COM/2488/3732548804_FB41A3D977_O.JPG](http://FARM3.STATIC.FLICKR.COM/2488/3732548804_FB41A3D977_O.JPG)
http://www.carmart.ch/wp-content/uploads/2009/03/lotus_evora_studio_rear_1_3615_x_2953_.jpg

Tokrat se bomo podali v svet avtomobilizma, da ugotovimo, kakšno vlogo je aluminij odigral pri razvoju jeklenih konjičkov.

Vrtno se v leto 1950 na marčevski sprevod v nemško mesto Fulda. Takrat so namreč predstavili prvi Fuldomobil, ki je poskrbel za veliko smeha, saj je bil nenavaden. Oblikoval in vozil ga je svobodni novinar, ki je pisal za časopis Rhein-Zeitung. Fuldamobilu so v šali rekli kar »trikolesna konzerva«. Imel je 248-kubični motor, ki je bil v osnovi namenjen za uporabo v motorni žagi. Pri 4200 vrtljajih je razvijal dobrih osem konjskih moči in pol. Da bi prihranil pri teži, je bila karoserija narejena iz veznih plošč, prekritih z usnjem. V Nemčiji je bilo v tem času ogromno povpraševanje po Fuldamobilu. Poleti leta 1951 so na trg poslali Fuldomobil N-2, ki je bil narejen iz tolčenega aluminija in ni potreboval barvanja. Enovaljni dvotaktni 359-kubični motor je dobavljal Fitchel & Sachs, od sebe pa je dal 9,5 konjskih moči. Leta 1957 so na pariš-

kem salonu predstavili model S-7, ki je imel školjko narejeno iz poliestra in je bil po videzu elegantnejši od modela N-2. V Veliki Britaniji so prodajali britansko verzijo Fuldamobila z imenom Nobel 200. Po licenci so to vrsto avtomobila proizvajali tudi v Grčiji, Indiji in Čilu. Čez čas je zanimanje za ta ekonomski čudež povojne Nemčije splahnelo in pojavili so se drugi modeli avtomobilov.

Pa pokukajmo še v Mercedes-Benz, ki je najstarejša avtomobilska tovarna z dolgoletno tradicijo. Premožni dirkač Emil Jellinek je živel med Dunajem in Nico. Bil je velik odjemalec Daimlerjevih avtomobilov. Leta 1898 je postal zastopnik za DMG. Zaradi Jellinkovega prigovarjanja in naročila 36 avtomobilov je inženir Wilhelm Maybach leta 1900 oblikoval zmagovalni avto Mercedes 35 KM za avtomobilske dirke. Avto je dobil ime po Jellinkovi hčerki, ki so jo ljubkovalno klicali Mercedes, njeno pravo ime pa je bilo Adriana Manuela Ramona. Emil Jellinek je vzdevek svoje hčerke na avto-

mobile lepil za srečo. S tem imenom je bil tako obseden, da je še svoj priimek spremenil v Jellinek - Mercedes. O avtomobilu Mercedes se je leta 1901 zelo veliko govorilo in pisalo, saj je zmagal na dirki Nice-Salon-Nice. Zelo je odmevala tudi zmaga s »srebrno puščico«, kot so imenovali Mercedesov dirkalnik, ki jo je leta 1934 dosegel Manfred von Brauchitsch. Njegov dirkalnik je bil sprva pobarvan v belo, vendar so mu kasneje zaradi odvečne teže barvo odstranili in postal je srebrn, saj je bil iz aluminija. Prav to je bil razlog za popularnost »srebrnih puščic«.

Če se ustavimo še v letu 1980, potem ne smemo mimo vozila Humvee, ki ga je izdelovala tovarna AM General za potrebe ameriške vojske. Pri načrtovanju tega vozila sta bili pglavitni nizka cena in uporabnost, zato je humvee na pogled neestetski. Nekateri vojaki so ga imenovali kar »džip na steroidih« ali »nabildan džip«. Vozilo je bilo izdelano iz jekla in aluminija, s tem so dosegli nizko težo in zaščito

proti rjavenju. Vozilo je zaradi nizke teže primerno za prevoz z letalom ali helikopterjem, letalo pa ga lahko odloži na terenu celo brez pristanka. Med testiranjem so ugotovili, da je njegova vzdržljivost dvakrat večja, kot je bila zahtevana pri načrtovanju. Danes skoraj ni države, ki ne bi imela tega vojaškega vozila. Tudi Slovenija ni izjema.x

SLUŽBE

Talum gostil Upravni odbor Združenja kovinskih materialov

DANICA HRNČIČ

FOTO: DARKO FERLINC

Na svoji 8. seji se je 5. marca 2010 Upravni odbor Združenja kovinskih materialov sestel v Talumu. Člani odbora so vodilni predstavniki slovenskih podjetij s področja kovinskih materialov in livarn. Iz Taluma je to Brigita Ačimovič, ki je uvodoma pozdravila prisotne predstavnike podjetij, družbo Talum pa je nato na kratko predstavil član uprave dr. Zlatko Čuš. V nadaljevanju je Marko Drobnič predstavili realizacijo projekta sončne elektrarne,

kar je naletelo na ugodne komentarje in precejšnje zanimanje.

Po predstavitev so člani odbora nadaljevali svojo redno sejo v skladu z dnevnim redom. Obravnavali so delovanje v sedanjih razmerah poslovanja, stroške trošarin in zadeve v zvezi z vsebino kolektivne pogodbe dejavnosti. Po koncu seje so si gostje pod vodstvom Iztoka Trafele ogledali del naše proizvodnje.

»Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje kovinskih materialov je

Člani združenja na ogledu tovarne

avtonomna, nepolitična in strokovna organizacija, ki povezuje družbe z glavno registrirano dejavnostjo proizvodnje in predelave kovin kot avtonomne članice združenja.

V združenju uveljavljajo članice svoje interes glede pogojev gospodarjenja, razvoja stroke, napredka dela in poslovanja članov in s tem izboljševanja njihove konkurenčnosti na domačem in tujem trgu ter z oblikovanjem stališč in politiko do socialnih partnerjev, zakonodajnih in vladnih institucij ter

drugih domačih in mednarodnih asociacij. Članicam zagotavlja strokovno pomoč v obliki informiranja, svetovanja, usposabljanja ter zastopanja in posredovanja predlogov. <X

Vir: Združenje kovinskih materialov

LETOVANJE

Počitniške kapacitete za sezono 2010 v Nerezinah in Červarju

DANICA HRNČIČ

Konec februarja se je zaključil rok za oddajo prijav za letovanje v naših počitniških kapacitetah na morju. Po prispelih prijavah so kapacitete v Nerezinah v času sezone zasedene (21. 6.–30. 8.), le v Červarju je v sezoni še nekaj prostih kapacitet, in sicer v naslednjih terminih:

21. 6. 2010–28. 6. 2010

28. 6. 2010–5. 7. 2010 (prazni po trije apartmaji v vsakem terminu)

5. 7. 2010–12. 7. 2010

V omenjenih kapacitetah je mogoče letovati tudi zunaj sezone, in sicer že od 25. aprila dalje do 21. junija in od 30. avgusta do 27. septembra. Vse, ki bi želeli preživeti dopust v Nerezinah in Červarju zunaj sezone, vabimo, da prijavnice oddajo v vložišče pošte Taluma ali pokličejo na int. tel. št. 645, saj je na razpolago še večina kapacitet.

Cene letovanja so letos spremenjene in jih navajamo v tabeli. Tudi letos bo delavcem Taluma in hčerinskih družb odobreno obročno plačilo letovanja, in sicer v štirih zaporednih mesečnih obrokih.

Cenik počitniških kapacitet za sezono 2010

Talum in hčerinske družbe	25. 4.-7. 6.	7. 6.-5. 7.	5. 7.-30. 8.	30. 8.-13. 9.	13. 9.-27. 9.
Hišice v Nerezinah	35 EUR/dan	39 EUR/dan	43 EUR/dan	39 EUR/dan	35 EUR/dan
Stanovanje v Nerezinah	16 EUR/dan	18 EUR/dan	20 EUR/dan	18 EUR/dan	16 EUR/dan
Apartmaji v Červarju	27 EUR/dan	31 EUR/dan	34 EUR/dan	31 EUR/dan	27 EUR/dan
Upokojenci	25. 4.-7. 6.	7. 6.-5. 7.	5. 7.-30. 8.	30. 8.-13. 9.	13. 9.-27. 9.
Hišice v Nerezinah	39 EUR/dan	44 EUR/dan	49 EUR/dan	44 EUR/dan	39 EUR/dan
Stanovanje v Nerezinah	18 EUR/dan	21 EUR/dan	23 EUR/dan	21 EUR/dan	18 EUR/dan
Apartmaji v Červarju	31 EUR/dan	35 EUR/dan	38 EUR/dan	35 EUR/dan	31 EUR/dan
Zunanji gostje	25. 4.-7. 6.	7. 6.-5. 7.	5. 7.-30. 8.	30. 8.-13. 9.	13. 9.-27. 9.
Hišice v Nerezinah	48 EUR/dan	54 EUR/dan	60 EUR/dan	54 EUR/dan	48 EUR/dan
Stanovanje v Nerezinah	26 EUR/dan	30 EUR/dan	33 EUR/dan	30 EUR/dan	26 EUR/dan
Apartmaji v Červarju	44 EUR/dan	50 EUR/dan	56 EUR/dan	50 EUR/dan	44 EUR/dan

Fotografije meseca

Cvetovi. Foto: Milena Podgoršek.

Drevo v senci. Foto: Andrej Brumen.

Zadnji sneg. Foto: Romana Ercegović.

Zimske torte. Foto: Lidija Kosi.

Poklon sodobni Veneri

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Prava lepota je tako posebna, tako nova, da je človek ne spozna kot lepoto.

*(Marcel Proust /1871–1922/,
Spet najdeni čas)*

Pred kratkim, ko sem čistila svoje knjižne police, sem v roke ponovno vzela staro knjižno zbirko z naslovom Biseri umetnosti, ki je bila poklon vsem večjim slikarskim mojstrom v prerezu časa. Prelistala sem dela Velazqueza, Tiziana, Giorgioneja ... Opazovala sem razkošno zaobljene Venere, pojem lepote, nad katerimi bi se sodobna koščena »mrha« zgražala, saj ne spada v kontekst meril, ki jih vsiljuje komercialna družba. A na obrazih teh upodobljenih Vener se zrcali tista skrita lepota, ki jo sodobnost prezre. Reče se ji zadovoljstvo in ponos nad lastnim telesom. Potem se vprašam, koliko sodobnih žensk s »popolnimi« telesi je resnično zadovoljnih. Ko imajo vse, si želijo nekaj, česar nimajo in kar imajo druge. Večno nezadovoljstvo v lovu za popolnostjo, ki v resnici ne obstaja, a je voda na mlin kapitalistično usmerjeni družbi. Kot nekakšna iluzija v neskončni puščavi, ki izgine vsakič, ko se je želimo dotakniti. A nas žene

naprej, ker jo vidimo pred seboj in ne verjamemo, da je v resnici ni. Sprašujem vas torej, kaj je popolnost. Ali je popolnost to, da se napol sestradani skeleti sprehajajo po modnih brveh in svetu kažejo svoj zlagani nasmeh, iz oči pa se jim zrcali velik sendvič z vsemi dodatki? Bi rekla, da je sodoben pristop k lepoti za moderno Venero prej inkvizicija ali umiranje na obroke kot vse tisto, kar bi k besedi lepota kot intelektualna bitja morali uvrstiti. V revijah nam dan za dnem prikazujejo nasmejane lepoticke, ki z realnostjo nimajo nič skupnega. Te lepoticke se ne potijo po službah, doma nimajo otrok, v naglici ne kuhajo kosila za svojo družino, niso v stresu, so vedno brezhibno urejene, brez celulita in odvečnih popubertetniških mozoljev ... Skratka, »one« so popolne, a nihče se ne vpraša, kdo so te ženske, kako živijo in kakšne so v resnici, ko s sebe sperejo vsa ličila in spretno fotografsko manipulacijo. In deklince v naši družbi odraščajo pod pritiskom te

navidezne in zlagane lepote, ki jim vsak dan sporoča, da niso tako popolne, kot bi lahko bile. Moderno pojmovanje lepote je torej prav srhljivo nečloveško in ženska se danes kljub nenehnemu razglašanju seksualne svobode in enakopravnosti bolj kot kdaj prej v zgodovini sramuje svojega lastnega telesa. Pa vendar je lepota bolj kompleksna in je odsev tega, kar občutimo v stiku z osebo. Lepota se začne veliko globlje od časopisnih strani in modnih dodatkov. Skrita je pod površjem vidne zaznave. Skrita je v gibih, v načinu tvorjenja besed, v načinu dotikanja življenja, v ostrini in globini naših misli, v svetovnem nazoru, ki ga delimo s svetom, v načinu oproščanja in razumevanja in morda tudi v vonju, ki ga oddajamo. In vse to nima prav nič skupnega z nastopom lepotic na izborih za miss sveta, ki klišejsko razlagajo, da lepota prihaja od znotraj ... Verjamem, da je v vsakem človeku skrita lepota, le nekateri je ne znajo negovati ali pa jo sramežljivo skrivajo pred svetom. Večina se je niti ne zaveda, ker ni nekaj bombastičnega. Lepota je skrita v tako drobnih stvareh, da jo sodobnost neupravičeno prezre. Prav zaradi tega sem za vsemi temi podobami baročno zaobljenih Vener odkrila nekaj, kar bi lahko bila lepota. Morda samozavest in ponos nad lastnim telesom. Morda tudi tisti lepi nepotvorjeni nasmeh zadovoljstva. Mislim, da je to lepota. Ne vem, presodite sami. A nikar je ne iščite na modnih brveh in v modnih revijah, poiščite jo v sebi, cenite jo in negujte. Kdo lahko reče, da niste lepe? Saj ste vendar Venere, najsvetlejši planet na nočnem nebu. Potem se temu primerno tudi cenite! Naj bo ta misel moj poklon ob dnevu žena.x

Korantov skok

DARKO FERLINC
FOTO: DARKO FERLINC

Pust je že davno mimo. In koranta kot njegov glavni lik smo za leto tudi že pozabili. Zime ni pregnal, toda pomlad bo vseeno prišla. Tako kot vsako leto. Pa vendar se še malo vrnimo v pustni čas, ko so koranti še skakali naokoli. Bili so namreč tudi pri nas v Talumu. In to ne kakršni koli koranti, ampak naši, kidričevski. Med njimi so tudi naši sodelavci in zato se mi je zdelo prav, da jih predstavimo.

Ni običajno, da koranti skačejo po Kidričevem in njegovi okolici. Zdi se, da tak način šemljenja ne sodi v to okolje. Korantovo domovanje je povezano z nekimi drugimi kraji, res ne tako oddaljenimi, pa vendar. Korantova domovina se začne na oni strani Ptuja, torej vzhodno od njega. Zajema Dravsko in Ptujsko polje z obronki Halož. Govorim seveda o vaseh s tega področja, saj korant nikakor ni »mestna« maska in s tega vidika prav gotovo ne sodi na Ptuj ali

v katero koli drugo mesto. V novejši zgodovini pa ga srečujemo povsod. V tem okolju je korant gotovo pustni kralj. Tista maska torej, ki med vsemi drugimi najbolj poudarja odnos tega dela Slovencev (pa morda tudi vseh) do mističnega, nadnaravnega, magičnega. Ki je hkrati zabava in demon-skost. Ki predstavlja specifičen odnos človeka do narave. Ki do kraja, do popolnosti predstavlja nori pust. H korantu kot pustnemu liku se bomo še vrnili.

Skupina, ki jo želim predstaviti, se imenuje Korant - orači Kidričevo. Čeprav v Kidričevem in tudi v okoliških vaseh nikoli ni bilo tovrstne tradicije, je skupina nastala že pred dvajsetimi leti, leta 1990. Še deset let pred tem pa je nastala skupina oračev, ki prav tako kot koranti sodijo v folkloro Dravskega polja. To pomeni, da ista skupina obvladuje oba lika. Enkrat se oblačijo v orače, drugič v korante. V orače pravzaprav le enkrat v letu, in to na pustno soboto. Takrat obiskujejo domačije po Apačah, Lovrencu in drugih vaseh. Povedati je treba, da je vse skupaj nastalo v tako imenovanem »taborišču« ali, kot smo ga včasih imenovali, »naselju 2«.

Preostale pustne dni pa člani skupine preživijo v korantovi opravi, težki okoli 30 kilogramov. In res moraš biti zelo zavzet za stvar, da vse to preneseš. Iz Taluma sodelujejo v skupini **Stane Horvat, Srečko Bek, Mario Kuret, Sebastjan Letonja in Milan Drevenšek.**

Med ustanovitelji skupine pa so bili poleg Horvata še Zvonko in Silvo Mohorko, Stojan in Tone Kelc ter Franc Cafuta.

Skupina je edina v tem okolju, ki ima svojega pokača, zraven pa seveda sodi še hudiček. Imajo tudi žensko ali, bolje rečeno, dekle, Stanetovo hčerko Natašo.

Orači torej hodijo od hiše do hiše, simbolno orjejo na dvorišču in domačinom želijo dobro letino, zdravlje v hlevu in v družini. Hlevov je danes sicer bolj malo, pa vendar ... Korant med njimi nastopa kot plužar.

Vsakoletno korantovanje se začne s korantovim skokom. Tudi kidričevski koranti imajo svojega. To se vedno zgodi v noči z 2. na 3. februar ali na

Letos so se organizirali kot društvo in so včlanjeni Kulturno društvo Lovrenc na Dravskem polju kot sekcija Krant - orači Kidričevo. Sponzorjev in donatorjev, za razliko od nekaterih drugih skupin korantov, predvsem s Ptuja, nimajo. Upajo pa, da bodo s pomočjo društva lahko zbrali dovolj denarja, da bi se kdaj udeležili kakega pustnega dogodka tudi zunaj Slovenije.

Korant (tudi kurent ali kurant) je dokaj neraziskan pustni lik. Nihče ne ve, kdaj je nastal, in tudi ne, zakaj. Da preganja zimo, je že res, toda najbrž to ni bilo njegovo osnovno poslanstvo.

V zgodovini je navdihoval mnoge umetnike, slikarje, kiparje, fotografe, filmarje in gledališnike. Seveda pa je korant z vsemi drugimi pustnimi liki iz

svečnico. Takrat pridejo fantje in dekleta »oblečeni« samo v zvonce in z njimi opozorijo, da se je pust začel. Seveda je potem od koledarja odvisno, kako dolgo traja.

Skupina korantov se v tem norem pustnem času odpravlja po okoliških vaseh in drugih krajih po Sloveniji. V Kidričevem vsako leto zablešajo v Talumu, pred občinsko zgradbo, v osnovni šoli, v vrtcu, in odkar imamo v Kidričevem dom upokoencev, tudi tam. Ko so bili v Talumu, so zazvonili tudi v naši obratni ambulanti in zablesali z našo zdravnico Andreo.

Gostujejo povsod po Sloveniji. Največkrat jih povabijo, gredo pa tudi kar tako, da ljudem predstavijo, kako se pustuje na Dravskem polju in kakšno je pri tem vzdušje. Koroška, Primorska, Prekmurje, Dolenjska ... Tudi v Ljubljano jih zanese.

tega okolja tudi nenehen izziv za znanstveno delo.

Ljudje iz teh krajev bolj ali manj poznajo korante. Vemo, iz česa je sestavljena njihova oprava. V osnovi ločimo pernate in rogate korante. Kidričevski so pernati, vseeno pa se razlikujejo od drugih. Stane Horvat namreč sam izdeluje maske in jim izdelava drugačne rogove. Kidričevski koranti se imajo za prave. In ne za »šminkerske«. Ne hodijo po gostilnah in tam ne popivajo. Nekatere skupine to pač počnejo in zgodi se, da se kaki pijani koranti nato neprimerno obnašajo. Ker pa ljudje radi posplošujemo, pade senca potem na vse korante. Kot da so vsi enaki.

Stanetova prva maska je bila narejena iz zajčje kože, namesto plašča pa je imel narobe obrnjeno delavsko bundo, podloženo z ovčjim krznom. Saj tako

opremo so včasih imeli tudi drugi koranti. Niso bili tako lepi kot danes (mogoče lepi ni pravi izraz, saj so bili koranti vedno lepi). Danes se oblačijo v dolgodelake ovčje kožuhe. Tega včasih ni bilo, saj so ljudje ovčjo dlako raje porabili za volno. Včasih ni bilo takih barv, pa usnja za maske, pa čevljev ... Zato je današnji korant morda izgubil tisto demonskost, ki jo je imel nekoč. Tudi pojavljanje korantov se je bistveno spremenilo. Hodijo na karnevale doma in po svetu, udeležujejo se smučarskih tekem, nastopajo v etnografskih programih. Seveda pa ni pričakovati, da bo korant to, kar je bil nekoč. Saj se je spremenilo vse in se še spreminja. Korant tu pač ne more biti izjema.

Eden izmed nam vsem najbolj poznanih umetnikov, ki je dokumentiral in umetniško upodabljal koranta, je naš nekdanji sodelavec Stojan Kerbler. Vsako leto ga je bilo mogoče videti v karnevalskem vrvežu na Ptuj, ko je fotografiral pustne like, predvsem koranta. V zadnjem času tega ne počne več. Nikoli ga nisem vprašal, zakaj. Vendar se mi dozdeva, in v to sem skoraj prepričan, da tega ne počne več prav zaradi komercializacije koranta in vsega, kar je z njim povezano.

Vsak član skupine mora sam poskrbeti za svojo opravo. Mora jo torej kupiti. Kapa in kožuh staneta približno 700 do 800 evrov, treba pa je kupiti še zvonce, gamaše, čevlje, izdelati

ježevko. Čevlji bi morali biti črni, visoki in z rdečimi vezalkami. In te opreme, kot sem že povedal, nanese za 30 kilogramov. In potem v njej korant skače 5 ali 6 ur na dan. Brez velike ljubezni česa takega človek pač ne more početi. Tu in tam se pojavijo »padalci«, ki si izposodijo opravo in potem kak dan skačejo naokoli. Taki se tega početja ponavadi hitro naveličajo. In to seveda niso pravi koranti.

Na vprašanje, kaj korant čuti, ko je pod masko in kožuhom, mi niti Stane niti Srečko nista mogla prav odgovoriti. Stane pravi, da je bil že njegov oče korant v Lancovi vasi in od tam ima željo nadaljevati družinsko tradicijo. Tako početje ga veseli. Ampak tiste prave občutke, ko ponoriš, ko se ti zdi,

da si nekdo drug, ko »ne jebeš« nič na tem svetu, je pa najbrž res težko opisati.

Član skupine ali po novem društva Korant - orači Kidričevo lahko postane vsak. Le opravo si mora nabaviti. Kupiti.

Tako kot vse druge skupine korantov si tudi kidričevska želi na kako gostovanje zunaj države. Mogoče jim bo v prihodnje tudi uspelo. Če se bodo razmere izboljšale, ko bo minila kriza in bo kaj denarja ostalo tudi za tako dejavnost, si bodo morda našli donatorja. Jaz v to verjamem.^x

Srečko

Stane

Sodelavke

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Anica Majcen

Irena Novak

Mira Muršek

Julijana Mesarič

Marija Jazbec

Marjana Haložan

Ivanka Zemljarič

Milena Podgoršek

Marjana Turk

Zdenka Lesjak

Romana Ivančič

Miranda Brodnjak

Vika Vinkler

Danica Majcen in Zlatka Verbancič

Marija Sitar

Odhod v pokoj

Prvega marca 2010 je odšel v pokoj naš sodelavec **Ivan Bedenik**, ki je bil v Revitalu zaposlen od oktobra leta 1992. Ivek je svojo kariero začel pri ptujskem Gradisu, ker pa so bili takrat zlati časi aluminijske industrije, je leta 1979 presedlal v takratni TGA, kjer je opravljal delo klinarja v elektrolizi B. Po prestanih zdravstvenih težavah in pridobitvi tretje kategorije invalidnosti je bil premeščen v hčerinsko podjetje

Revital, kjer je opravljal dela vzdrževalca gozdov in urejanja okolja. Na tem delovnem mestu je dočkal svojo zaslužno upokojitve.

Pokojnino bo užival doma med prelepimi haloškimi griči, kjer si je ustvaril ličen vikend. Tja nas je že povabil in vabilo, da pridemo okusit zlato kapljico iz njegovega vinograda, velja tudi za naprej.x

Ivek v elementu

Hvala, Stanko, obilo zdravja in še mnogo prijetnih dni

Stanko Soršak je prišel v podjetje, takratni TGA Boris Kidrič v Kidričevem, marca leta 1981. V DE Vzdrževanje je opravljal različna ključavničarska in vzdrževalna dela. Najprej je bil zaposlen v delavnici kot strojni vzdrževalec za popravilo baterijskih vozičkov in viličarjev, kasneje pa je delal kot vzdrževalec transformatorskih naprav v transformatorski delavnici. Zaradi zdravstvenih težav je postal invalid III. kategorije in bil leta 1996 razporejen v družbo Storal, d. o. o., na delovno mesto skladiščnika in serviserja koles. Ob vsem svojem delu je rad skrbel tudi za okolico podjetja Storal, saj je poskrbel za

zunanjost podoba upravne zgradbe, redno je kosil travo, urejal gredice in obrezoval ciprese.

V prostem času se je pred leti aktivno posvečal zborovskemu petju v pevskem zboru Talum Kidričevo, cerkvenem zboru v Lovrencu na Dravskem polju in skupini ljudskih pevcev Fantje treh vasi. Sedaj Stanko najde sprostitev za telo in dušo v dolgih sprehodih z Mikijem, v kolesarjenju, plavanju in izletih, še vedno pa občasno rad prepeva v skupini Fantje treh vasi.

Ob odhodu v pokoj se mu zahvaljujemo za minulo delo ter želimo predvsem zdravja in prijetne trenutke v krogu najdražjih. Sodelavci Storal

Stanko v Rimu

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame **Doroteje Košir** iz Kidričevega, upokojenke Taluma, se iskreno zahvaljujemo sindikatu Taluma, izvajalcu Tišine in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni

Milan se je pridružil generaciji »nimam cajta«

Konec februarja se je upokojil naš sodelavec **Milan Vinkler**, ki je postal delavec naše tovarne sredi poletja leta 1973. Pri svojem delu je spoznal vso tovarno, saj je kot dežurni električar moral vedeti za vsak kot v tovarni, kjer je bila kakšna električna napeljava. Novembra 2003 je postal sodelavec DE Energetika, kjer je na zaprtem hladilnem sistemu opravljal dela in naloge upravljavca črpalnih naprav. Kljub temu da je bilo to povsem drugačno delo, kot ga je bil vajen dotlej, ni nikoli nehal biti električar. Električarska torbica in preizkuševalnik napetosti sta bila namreč še vedno njegova stalna oprema.

Sodelavci smo ga radi klicali ata, sploh potem, ko se je razmerje med srebrno in črno barvo na glavi odločno nagnilo na stran srebrne. V času, ko smo bili skupaj, smo ga spoznali kot skrbnega dedka, zato ne dvomimo, da bo sedaj še več svojega časa posvetil prav vnuku. Milanu želimo tudi, da bi si izpolnil željo in se napotil v Makedonijo pogledat, kaj se je tam spremenilo od takrat, ko je tam služil vojsko.

Milan, izzivov je veliko. Želimo ti veliko zdravja in zadovoljstva v tretjem življenjskem obdobju.

Sodelavci iz Energetike

Milan Vinkler

SLOVARČEK: LESAGE – FRANCOSKI PISATELJ (ALAIN-RENE, 1668-1747),
ABRI – PRAZGODOVINSKO ZATOČIŠČE POD SKALNIM PREVISOM, LEVEL –
PREKLOPNI NIVO LOGIČNIH VEZIJ, CANTUS – PETJE, MELODIJA V SRED-
NJEVEŠKIH VEČGLASNIH SKLADBAH, NGANASANI – SIBIRSKO NOMADSKO
LJUDSTVO, SAMOJEDI, OMBER – RIBA IZ SREDOZEMSKEGA MORJA, ČRNJEL,
LEIS – SREDNJEVEŠKA LJUDSKA DUHOVNA PESEM V NEMŠKEM JEZIKU.

				SESTAVIL: JANKO SEGULA	KRAJ NA OTOKU KRKU	ANTIČNO RACUNALO	DRUŽINA ŽUŽKO- JEDOV	KRIŽANKA DREVEŠA	PRIPRAVA, KI DAJE, ODDAJA ZVOK	RAVNILO	KIS, JESIH			
				REKA V ARIZONI				HUDOBIJA						
				ZATOČIŠČE POD SKALNIM PREVISOM				ZUNANJA PLAST SADEŽA						
														
TALUM 2010	SLOVENSKI NOVINAR (FRANCEK)	AMERIŠKA PISATELJICA (FERBER, 1887-1968)	TEKAČ SMUCAR- SKEGA BIATLONA										FRANCOSKI PISATELJ (ALAIN RENE, 1668- 1747)	JOHN HUSTON
			ADJEKTIV											
POVEST SIMONA JENKA														
TOVARNA POČITNIŠKIH PRIKOLIC IZ NOVEGA MESTA						OBDOBJE V ZGODOVINI ZEMLJE,	VELIKA POJEDINA, GOSTIJA				HARMONIKA			
							STAR IZRAZ ZA POROD- NISTVO				PREBIVALEC BODRIŠNE VASI			
BREZ- ALKOHOLNO PIVO				PREKLOPNI NIVO LOGIČNIH VEZIJ						ŠTEVILO BITOV NA SEKUNDO				BRKATI OREL
				SLOVENSKI POLITIK IN BOREČ ZA JUŽNO MEJO						MESTO V SPANJU				
VELIKA POSODA ZA KOPANJE, BANJA				SLOVENSKI LITERARNI MECEN (ZOS)										
					CELJE			SLOVENSKI NOVINAR NA POP TV (JANEZ)	REKA V ITALIJI, ADIŽA					
		EDO ŽITNIK			MELODIJA V SREDNJE- VEŠKIH SKLADBAH				SUHA REČNA STRUGA					
		NAMESTNIK GUVER- NERJA												
		SIBIRSKO NOMADSKO LJUDSTVO										DALJŠA OBLIKA IMENA FRANC		
		OMEJEN OKOLIS												
ANGLEŠKI GLASBENIK (ENO)						ŠOLSKA OCENA				ŠTEFAN FALEZ				
						ROBERT FISCHER				LESENA SKLEDA, IZ KATERE JE VEČ LJUDI HKRATI				
REKLO, PREGOVOR				TRTNIČAR										
				AMERIŠKA IGRALKA (MARILYN, 1926-1962)										
EMILE VERDET			MUSLI- MANSKI TEOLOG						POKRAJINA V VIETNAMU					HRVAŠKO MESTO OB IZLUVU KOLPE V SAVO
			VODA V TRDEM STANJU						MORSKA RIBA, ČRNJEL					
VELIKA KAŠČA					VKOPA- VANJE						UM, RAZUM			
					SLOVENSKA PEŠNICA (MAJDA, 1954)						KRATICA BIVŠE JUG. VOJSKE			
VOJAŠKI VOZ, PRATEŽ					KAREL OŠTIR			KRAJ PRI SEŽANI						
					SLOVENSKA PISATELJICA (PEROČI)			ČLOVEŠKI ZAJEDALCI						
								REKA V ŠUMADIJI		SREDNJE- VEŠKA DUHOVNA PESEM				
								PERUTNINA PTUJ		VINCE EDWARDS				
			DEKO- RATERKA, OKRA- ŠEVALKA											
			2. IN 1. VOKAL			JED IZ PRET- LACENEGA KROMPIRJA					TIBETANSKO GOVEDO			

Obiščite nas in preverite našo ponudbo

